Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Muistio

8.10.2025

EU/736/2025
EU/736/2025-MMM-7

MMM; asiantuntijalausunto: Asiantuntijapyyntö MMM:lle; Maa- ja metsätalousvaliokunta torstai 09.10.2025 klo 10.00, E 81/2025 vp Komission tiedonanto Euroopan vesiresilienssistrategiasta

Johtava vesitalousasiantuntija Annukka Lipponen

Johtava vesitalousasiantuntija Diar Isid

Komission tiedonanto – yleistä

Komission 4.6.2025 julkaisema vesiresilienssistrategia sisältää komission aloitteita toimiksi, joiden päätavoitteet ovat: (1) vedenkierron palauttaminen ja suojeleminen, (2) vesiälykkään talouden rakentaminen ja (3) puhdas ja kohtuuhintainen vesi ja sanitaatio kaikille. Lisäksi strategian tarkoituksena on parantaa varautumista vesikriiseihin ja luoda edellytykset uudelle vesiteollisuudelle ja vesiälykkäälle taloudelle sekä tutkimukselle ja innovaatioille, parantaa vesialan osaamista ja houkuttelevuutta, sekä vahvistaa EU:n roolia globaalisti vesialalla.

Strategia, joka ulottuu vuoteen 2030, ottaa huomioon olemassa olevan EU:n vesilainsäädännön ja siihen liittyvät politiikkainstrumentit, eikä siinä esitetä uutta EU-lainsäädäntöä.

Strategian päätavoitteena on parantaa vesitehokkuutta EU:ssa vähintään 10 % vuoteen 2030 mennessä. Tavoite ei ole juridisesti sitova. Komissio on esitellyt toimia vesitehokkuuden edistämiseksi strategian yhteydessä julkistetuissa suosituksissa vesitehokkuuden ohjaavista periaatteista. Keskeisessä roolissa on sosiaalinen oikeudenmukaisuus veden saatavuudessa, kansalaisten tietoisuus ja vaikuttamismahdollisuus, veden hinnoittelun läpinäkyvyys ja saastuttaja maksaa -periaatteen soveltaminen sekä vedenkäytön tarpeiden huomioiminen rakentamisessa ja alueiden käytössä. Tavoitteena on myös lisätä puhdistetun jäteveden uudelleenkäyttöä. Lisäksi tavoitteena on parantaa kansalaisten ja talouden toimijoiden yhteistyötä veden kestävään käyttöön.

Strategiassa on esitetty 30 lippulaivatoimea päätavoitteille, toimintalinjoille ja globaalille toiminnalle. Toimien tavoitteena on parantaa hallintoa, rahoitusta, digitalisaatiota, tutkimusta ja osaamista sekä kriisivalmiutta.

Suomen kannat on määritelty E-kirjeessä E 81/2025 vp, jossa myös kuvataan komission tiedonannon pääasiallinen sisältö.

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Maa- ja metsätalousministeriö				
PL 30 00023 Valtioneuvosto	Hallituskatu 3 A Helsinki	0295 16001 +358 295 16001		kirjaamo.mmm@gov.fi

Keskeisiä otteita Suomen kannasta

Suomi tukee Euroopan komission vesiresilienssistrategiassa asettamia tavoitteita. Suomi katsoo, että vesiresilienssi on myös keskeinen osa yhteiskuntien kokonaiskestävyyttä ja häiriönsietokykyä. Suomi katsoo, että vesien ja merivesien hallintaan tarvitaan vakaa ja ennustettava politiikkakehys lisäämättä jäsenvaltioille kohdistuvaa hallinnollista taakkaa. Suomi pitää hyvänä, että strategian tavoitteena on parantaa vesitehokkuutta tavoitteen olematta sitova jäsenmaille, ja että tavoitteiden asettaminen tehdään kansallisesti.

Suomi painottaa, että jäsenvaltioilla tulisi olla riittävä liikkumavara strategian toimissa, ja pitää tärkeänä, että alueelliset erot huomioidaan mukaan lukien erot ilmastollisissa olosuhteissa ja veden riittävyydessä.

Suomi korostaa, että vesiresilienssi luo merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia. Suomi tukee komission tavoitetta toimista, joilla tuettaisiin ja edistettäisiin uusien teknologioiden kehittämistä ja käyttöönottoa, joilla voidaan edistää strategian tavoitteita, kuten vesitehokkuutta, ja osaltaan tukea eurooppalaisen kilpailukyvyn ja omavaraisuuden vahvistamista puhtaan siirtymän ratkaisuissa, sekä biotalouden ja kiertotalouden mahdollisuuksien edistämistä. Suomi katsoo, että jatkossa tulisi myös varmistaa entistä paremmin osaamisen tehokas siirtyminen käytäntöön siten, että tutkimus ja innovaatiot realisoituvat investointeina ja uusina työpaikkoina EU:n alueella.

Suomi katsoo vesisektorin olevan merkittävässä roolissa, kun yhteiskunta pyrkii varautumaan ja sopeutumaan ilmastonmuutoksen aiheuttamiin muutoksiin. Tulva- ja kuivuusriskien hallinnan kehittäminen on kannatettavaa ja tarpeellista, huomioiden yhteensopivuus olemassa olevien riskienhallintajärjestelmien kanssa. Ilmastonmuutoksen nähdään haastavan ruuantuotantoa enenevissä määrin tulevaisuudessa. Viljelijöiden osaamisen ja innovaatioiden tukeminen nähdään kannatettavana.

Suomi pitää tärkeänä vesiresilienssistrategiassa esitettyä kansainvälistä toimintaa. Suomi katsoo, että vesihaasteiden laajuus edellyttää yhteistyötä ja EU:n globaalia johtajuutta vesiasioissa, mukaan lukien EU:n vesidiplomatian vahvistamista, ja kannattaa vesiasioiden käsittelyn vahvistamista globaalilla tasolla YK:n puitteissa. Suomi pitää myös tärkeänä tukea laaja-alaisen vesiosaamisen edistämistä kehittyvissä maissa ja avata liiketoimintamahdollisuuksia hyödyntäen eri toimijoiden tiivistä yhteistyötä.

Käsittelyn jatkotoimet

Vesiresilienssistrategiaa on käsitelty Tanskan puheenjohtajakaudella ympäristöneuvostossa kesäkuussa. Tanskan johdolla on valmisteltu ympäristötyöryhmässä ehdotukset neuvoston päätelmiksi, jotka on käsitelty kolmessa työryhmän kokouksessa heinäkuussa ja syyskuussa. Tanska on viimeistellyt päätelmäesityksen 29.9.2025 pidetyn viimeisen työryhmäkokouksen pohjalta ja päätelmät on tarkoitus hyväksyä ympäristöneuvoston kokouksessa 21.10.2025.

Jakelu Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Tiedoksi